

СЛОВНИК ОСНОВНИХ ТЕРМІНІВ

Розвиток народного господарства України в нових ринкових умовах неминуче веде до активізації економічних відносин у сфері фізичної культури і спорту. Ефективність професійної діяльності спеціаліста галузі багато в чому залежить від знання процесів і явищ, які вивчаються в курсі "Менеджмент", "Економіка" і "Маркетинг". Обов'язковою умовою й вихідним пунктом вивчення цих курсів, є оволодіння спеціальними термінами, поняттями та категоріями. Надати допомогу в цьому покликаний справжній словник.

АКРЕДИТИВ

а) грошовий документ, що засвідчує право особи, на ім'я якого він виданий, дає право одержати у відділенні банку зазначену в ньому суму;

б) один з видів банківського рахунку.

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО

фізкультурно-спортивна організація, створена за згодою юридичними особами і громадянами шляхом об'єднання їхніх внесків з метою здійснення господарської діяльності. Акціонерне товариство є юридичною особою.

АКЦИЗ

найважливіша форма непрямого податку. Являє собою надбавку до ціни індивідуального товару (послуги) масового споживання.

АКЦІЯ

цінний папір, що свідчить про внесення певної суми грошей у капітал акціонерного товариства, яка дає право її власникові на одержання щорічного доходу - дивіденду із прибутків. Прибуток розподіляється між акціонерами пропорційно вкладеному кожним з них капіталу, залежно від кількості куплених акцій.

АМОРТИЗАЦІЙНИЙ ФОНД

кошти, призначені для відшкодування вартості зношування основних фондів. Амортизаційний фонд створюється шляхом періодичних амортизаційних відрахувань по встановлених нормах амортизацій. Кошти амортизаційного фонду використовуються по двох напрямках:

а) для часткового відновлення (капітального ремонту і модернізації) основних фондів;

б) для повного відновлення (реновація) основних фондів спортивного спорудження.

АКЦИЗ

вид непрямого податку, що включається в ціну товару або послуги.

АУДИТОР

фінансист професіонал, що займається оцінкою фінансового стану підприємства або ведучий фінансове діловодство.

АУКЦІОН

відкриті торги, на яких право власності на продаване майно передається покупцеві, що запропонував у ході торгів максимальну ціну.

БАНКНОТА

паперові гроші, що випускаються емісійними банками; вексель на банкіра, боргове зобов'язання банку.

БІЗНЕС

власна підприємницька діяльність із метою одержання доходу засобами, які не суперечать закону.

БИЗНЕС-ПЛАН

короткий виклад цілей і шляхів досягнення яке використовується фірмою виробництва (послуги), використовуване для обґрунтування інвестицій і залучення інвесторів.

БЕЗГОТІВКОВІ РОЗРАХУНКИ

розрахунки, здійснювані шляхом перерахування сум з рахунків платника на рахунок одержувача або шляхом заліку взаємних вимог, без участі готівки.

БІРЖА

постійно функціонуючий ринок цінних паперів (фондова біржа) і ринок оптового продажу масових товарів (товарна біржа);

установи, що є посередником між робітниками і підприємцями при найманні робочої сили (так звана біржа праці).

БРИГАДА КОМПЛЕКСНА

первинна ланка трудового колективу фізкультурно-спортивного підприємства, організації, що поєднує працівників різних професій, (тренери, медики, робітники) які забезпечують досягнення загальної мети (наприклад, підготовки спортсменів для участі в різних змаганнях).

БРИГАДА СПЕЦІАЛІЗОВАНА

первинна ланка трудового колективу фізкультурно-спортивного підприємства, організації, що поєднує, як правило, працівників однієї професії (бригада тренерів, бригада техніків і т.д.).

БРИГАДНА ФОРМА ОРГАНІЗАЦІЇ ПРАЦІ

форма організації і стимулювання праці первинної ланки трудового колективу фізкультурно-спортивної організації, що поєднує працівників для спільної праці на основі загальної зацікавленості і відповідальності за результати роботи. Оплата праці в бригаді провадиться по єдиному наряду за кінцевий результат роботи, а колективний заробіток розподіляється між членами бригади з урахуванням індивідуального коефіцієнту трудової участі (КТУ). Бригади бувають комплексними і спеціалізованими.

ВАЛЮТНИЙ КУРС

ціна грошової одиниці однієї країни, виражена в грошовій одиниці іншої країни.

ВАЛОВИЙ ДОХІД ФІЗКУЛЬТУРНО-ОЗДОРОВЧОГО, СПОРТИВНО-ВИДОВИЩНОГО ПІДПРИЄМСТВА

один з важливих економічних показників, який характеризує результати роботи підприємства. Формуються з виторгу від реалізації фізкультурно-спортивних послуг, за винятком з її матеріальних витрат. На основі валового доходу формується госпрозрахунковий фонд підприємства.

ВНУТРІШНЬОГОСПОДАРСЬКИЙ РОЗРАХУНОК

метод ведення господарства у внутрішніх підрозділах, фізкультурно-оздоровчого, спортивно-видовищного підприємства (цехів, відділів, служб, бригад і т.д.). Він спрямований на забезпечення економічної зацікавленості колективів всіх внутрішніх підрозділів у підвищенні ефективності їхньої діяльності та у збільшенні госпрозрахункового доходу.

ВІДБУДОВНА ВАРТІСТЬ ОСНОВНИХ ФОНДІВ

СПОРТИВНОГО СПОРУДЖЕННЯ

показує, скільки коштує будівництво подібного спортивного спорудження по нині діючих цінах.

ВІДСОТОК ЗА КРЕДИТ

плата, яка стягується банками з фізкультурно-спортивних організацій за надання кредиту. Її розмір залежить від величини кредитів, строку його використання, річної норми платежу.

ГАРАНТОВАНА ПОЗИЧКА

кредит, наданий під певну заставу.

ГРОШІ

особливий товар, що виконує роль загального еквівалента при обміні товарів, продукт стихійного розвитку обміну й форми вартості. Гроші це втілення вартості, втілення суспільного багатства.

ДЕРЖАВНИЙ БЮДЖЕТ

основний фінансовий план країни, центральна ланка фінансової системи. Він забезпечує коштами виконання державних завдань по розвитку народного господарства, підвищенню рівня життя народу. Асигнування з державного бюджету є одним з основних джерел фінансування розвитку фізичної культури й спорту.

ДЕРЖАВНО-КООПЕРАТИВНЕ ПІДПРИЄМСТВО

у сфері фізичної культури і спорту, фізкультурно-оздоровчого підприємства, діяльність якого ґрунтується на сполученні державній і кооперативній формах власності.

ДЕРЖАВНИЙ БОРГ

сума непогашеної заборгованості держави по отриманих кредитах і плати за користування ними.

ДЕВАЛЬВАЦІЯ

зниження в законодавчому порядку золотого втримування національної грошової одиниці або зниження офіційного курсу паперових грошей стосовно золота і валют інших країн з метою стабілізації грошової системи країни.

ДЕМПІНГ

вивіз товарів за цінами, набагато більше низьким, чим ціни внутрішнього й світового ринків, з метою усунення конкурентів і завоювання зовнішніх ринків. Політика демпінгу застосовується як знаряддя форсування експорту, руйнування і витиснення конкурентів на світовому ринку. «Побивши» своїх конкурентів і завоювавши собі ринки за допомогою демпінгу, монополії підвищують ціни на товари.

ДЕПОЗИТ

кошти або цінні папери, внесені в кредитні установи (банки, ощадкаси) для зберігання і використовувані ними для своїх цілей. По грошових депозитах вкладники одержують відсотки, по інших депозитах (цінності) кредитні установи стягують із клієнтів певну плату за зберігання.

ДЕПОНЕНТ власник депозиту.

ДЕМАРКЕТИНГ

зменшення надмірного попиту на товар або послуги через перевищення рівня виробничих можливостей або товарних ресурсів.

ДИВИДЕНД

дохід, одержуваний власником акції після закінчення встановленого строку. Дивіденд є частиною прибутку акціонерного підприємства.

ДОТАЦІЯ

вид допомоги. Дотація асигнування з державного бюджету підприємствам, організаціям, установам, доходи яких не покривають планових витрат.

ДЕПОЗИТ

грошова сума або інша цінність, віддана на зберігання у фінансову установу.

ДОТАЦІЯ

кошти, видавані державою, що дають підприємствам для покриття перевищення ними витрат над доходами (наприклад, у нашій країні дотацію одержують багато підприємств промисловості; підприємства, які виробляють товари дитячих асортиментів і ін.).

ЄДИНИЙ ФОНД ОПЛАТИ ПРАЦІ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

один з фондів економічного стимулювання підприємства, що працює в умовах господарського розрахунку, утворюється замість фонду заробітної плати і фонду матеріального заохочення по стабільних нормативах як залишок госпрозрахункового доходу колективу після формування з нього фонду виробничого і соціального розвитку.

ЗАРОБІТНА ПЛАТА

дохід у грошовій або натуральній формі, одержувана найманим робітником.

ЗОЛОТИЙ ЗАПАС КРАЇНИ

резервний фонд золота в злитках і монетах, що перебувають у центральному банку, призначений головним чином для забезпечення міжнародних розрахунків.

ІНВЕНТАРИЗАЦІЯ ОСНОВНИХ ФОНДІВ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

спосіб точного встановлення фактичної наявності, складу і стану основних фондів на певний момент. Служить інформаційною базою для цілеспрямованого відновлення матеріальної бази підприємства, заходів щодо роздержавлення власності й т.п.

ІНДИВІДУАЛЬНО-ТРУДОВА ДІЯЛЬНІСТЬ

одна з форм господарювання, заснована на власності громадян, їхній особистій праці і праці членів їхніх родин. Індивідуально-трудова діяльність у сфері ФКІС це суспільно-корисна діяльність громадян по виробництву спортивних товарів і платних послуг, не пов'язана з їхніми трудовими відносинами з державними, кооперативними та іншими підприємствами, установами, організаціями і громадянами.

ІНФЛЯЦІЯ

процес знецінення грошей, що проявляється в загальному і нерівномірному рості цін на товари та послуги й збиток, що приводить до перерозподілу національного доходу в, основній масі трудящих, поглибленню соціальної диференціації. Приводить до падіння реальних доходів населення, зниженню платоспроможного попиту на товари і послуги.

ІНФРАСТРУКТУРА

комплекс галузей народного господарства, що забезпечують загальні умови виробництва і життєдіяльності людей. Розрізняють виробничу і соціальну інфраструктуру. У складі галузей соціальної інфраструктури поряд з охороною здоров'я, торгівлею, громадським харчуванням і ін. входить фізична культура й спорт.

ІНВЕСТИЦІЯ

довгострокове вкладення грошей у підприємство, фірму, справу з метою одержання доходів.

ІМІДЖ

образ фірми, товару, послуги. Забезпечує положення фірми на ринку, вірність покупця фірмовій марці.

ІНВЕСТУВАННЯ

збільшення обсягу функціонуючого капіталу за рахунок накопичених коштів від прибутку і інших доходів.

ІНДЕКС ВАРТОСТІ ЖИТТЯ

показник, що відображає зміну фіксованого капіталу за рахунок накопичених коштів від прибутку та інших доходів.

КОЛЕКТИВНІ ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ І СТИМУЛЮВАННЯ ПРАЦІ

така організація праці і її оплати, при якій заробіток кожного працівника фізкультурно-спортивної організації залежить від кількості і якості спортивних послуг (продукції), зроблених всім колективом. Діяльність колективу здійснюється на основі самоврядування, що сприяє розвитку взаємодопомоги і взаємної відповідальності, зміцненню трудової дисципліни, поліпшенню використання робочого часу, швидкому професійному росту працівників, стабілізації трудових колективів і на цій основі підвищення якості фізкультурно-спортивних послуг, поліпшенню використання встаткування, збільшенню заробітної плати працівників.

КОНТРАКТ ТРУДОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ ФКІС

строковий трудовий договір між двома економічними суб'єктами: спортивною організацією з одного боку, і спортсменом з іншої. У контракті обумовлюються взаємні зобов'язання й взаємна відповідальність сторін, виставляються умови для захисту їхніх економічних інтересів.

КОМП'ЮТЕРИЗАЦІЯ

процес впровадження нових інформаційних технологій, що базуються на широкому застосуванні коштів обчислювальної (ЕОМ і персональні ЕОМ) і оргтехніки у фізкультурно-спортивних організаціях, у галузях, підприємствах для автоматизації - діяльності в колі адміністративного управління, проведення фундаментальних НІР і ОКР у сфері ФКІС, інших робіт.

КОН'ЮНКТУРА (зв'язувати, з'єднувати)

сукупність ознак, що характеризують поточний стан економіки в певний період у порівнянні з попереднім моментом часу. В основі кон'юнктури ринку лежать взаємини між споживачами (покупцями) і виробниками (продавцями). Як відомо, потреби людей практично безмежні, а ресурси для їхнього задоволення завжди обмежені.

КООПЕРАТИВ

підприємство (організація), діяльність яких заснована на колективній формі власності, основною рисою якої є колективно-груповий характер присвоєння коштів і результатів праці. Члени кооперативів у сфері фізичної культури і спорту матеріально зацікавлені в підвищенні ефективності зв'язків своєї діяльності на основі самостійної розробки й реалізації кооперативами своїх виробничих програм, розподіли і продажі товарів, надання фізкультурно-спортивних послуг і здійснення інших видів діяльності, а також у поліпшенні соціальних умов життя членів кооперативу. Діяльність кооперативів, організацій і систем оплати праці покликані стимулювати конкуренцію на ринку спортивних товарів і послуг, як між кооперативами, так і між кооперативами й державними підприємствами і організаціями, що провадять фізкультурно-спортивні товари й послуги.

КЛПРИНГ

система безготівкових розрахунків шляхом заліку взаємних вимог і зобов'язань.

КРЕДИТ

надання фізкультурно-спортивним організаціям грошових або матеріальних коштів у тимчасове користування на умовах зворотності зі сплатою відсотка. Головною формою кредиту є банківський кредит.

ЛІЗИНГ

здача в тимчасове користування майна з періодичною оплатою його вартості.

ЛІЦЕНЗІЯ

дозвіл окремим особам, організаціям використовувати винаходи, захищені патентами, технічні знання, виробничі секрети, торговельну марку, дозвіл на право занять індивідуальною трудовою діяльністю. Спеціальний дозвіл, одержуваний від державних органів, що дає право на ввіз товарів із-за границі або вивіз їх за кордон.

МАЛІ ПІДПРИЄМСТВА

підприємства з невеликою (обмеженою) чисельністю працюючих (обмеженим обсягом господарського обороту). У сфері фізичної культури і спорту чисельність працюючих на малих підприємствах не повинна перевищувати 25 чоловік. Малі підприємства створюються з метою швидкого насичення ринку фізкультурно-спортивними послугами, подолання регіонального монополізму, розширення конкуренції, впровадження досягнень науково-технічного прогресу, забезпечення зайнятості населення.

МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНА БАЗА ФКІС

сукупність речовинних елементів, використовуваних для занять ФКІС. До неї відносяться спортивні спорудження, спортивне встаткування, інвентар і ін. спортивне майно, що перебуває в розпорядженні підприємств і організацій ФКІС або у власності окремих громадян.

МОНОПОЛІЯ

підприємство або група підприємств, які домінують на ринку, що дозволяє їм контролювати і визначати ціни.

МЕНЕДЖЕР

фахівець керуючий, який володіє професійними знаннями по організації і науковому керуванні трудовими колективами.

МЕНЕДЖМЕНТ

мистецтво управляти інтелектуальною, фінансовою, сировинними, матеріальними та трудовими ресурсами з метою найбільш ефективної діяльності і використання їх у сфері ФКІС.

МЕЦЕНАТ

юридична або фізична особа, яка робить фінансовий або майновий внесок в організацію, яка проводить будь-який захід (змагання), або в статутний фонд організації зовсім безоплатно, нічого не бажаючи одержати замість, він діє з бажання надання допомоги.

МІЖНАРОДНИЙ ВАЛЮТНИЙ ФОНД (МВФ)

міжнародна економічна організація, головний орган регулювання міжнародних валютно-фінансових відносин, покликана сприяти розвитку міжнародної торгівлі і валютному співробітництву.

НАЦІОНАЛЬНИЙ ДОХОД

знову створена вартість; загальна сума доходу, отримана населенням країни у вигляді заробітної плати, ренти, відсотка і прибутку.

НЕПРЯМІ ЕКОНОМІЧНІ РЕЗУЛЬТАТИ

економічні результати діяльності сфери ФКІС, які проявляються за її межами (вплив занять фізичною культурою і спортом на ріст продуктивності праці, відтворення робочої сили та ін.).

НОВОВВЕДЕННЯ (інновація)

комплексний процес створення, поширення і використання нових практичних коштів (нововведення) для задоволення людських потреб, які міняються під впливом закономірного розвитку суспільства, а також сполучені з даним нововведенням зміни в соціальному та речовинному середовищі.

НОРМА АМОРТИЗАЦІЇ

відношення річної суми амортизаційних відрахувань до середньорічної вартості основних фондів спортивних споруджень, виражене у відсотках. Визначається на основі економічно доцільних (нормативних) термінів служби основних фондів.

НОРМА ЧАСУ

науково - обґрунтована, регламентована величина витрат робочого часу працівником фізичної культури і спорту на виробництво одиниці послуги (виконання одиниці роботи), обумовлена в одиницях робочого часу (у загальних строках підготовки спортсменів різних кваліфікацій

по окремих видах спорту, у нормах навчального навантаження на календарний тиждень, місяць і т.п.).

НОРМА ОБСЛУГОВУВАННЯ

науково - обґрунтована сукупність функціональних трудових обов'язків працівника ФКІС. Застосовується для нормування тих видів діяльності, які не можна виразити безпосередньо в нормах часу.

НОУ-ХАУ (знати як, це зробити)

сукупність науково-технічних знань, технічного та виробничого досвіду, секретів виробництва, винаходів, незапатентованих по різних причинах. Являє собою різноманітну інформацію, потрібну для організації відповідного виробництва.

НУЛІФІКАЦІЯ ГРОШЕЙ

оголошення державою знецінених паперових грошей недійсними. Проводяться в результаті сильної інфляції, яка супроводжується таким різким знеціненням грошей, що їхня купівельна спроможність зводиться майже до нуля.

ОРЕНДА

договір про надання майна спортивного спорудження, що є частиною його основних фондів, у тимчасове користування за певну плату. Плата за оренду стягується по ставках орендної плати, що діє в даній місцевості.

ОРЕНДНИЙ ПІДРЯД

форма госпрозрахункових відносин між адміністрацією спортивно-видовищного, фізкультурно-оздоровчого підприємства та колективом його структурного підрозділу (підрядним колективом). Підрядний колектив, на основі договору з адміністрацією, за фіксовану орендну плату одержує у своє розпорядження приміщення, устаткування та інше майно підприємства. Відповідно до договору підрядний колектив зобов'язаний виконати замовлення підприємства на надання фізкультурно-оздоровчих послуг (по строках, обсягу, якості). Підрядний колектив самостійно розподіляє і використовує отриманий дохід. Орендний підряд створює економічні умови, що дозволяють зблизити інтереси колективів структурних підрозділів підприємства по поліпшенню використання його майна, збільшенню обсягу та підвищенню якості послуг.

ОРЕНДНА ПЛАТА

це плата за користування засобами виробництва, узятими в оренду. Вона вноситься в грошовій або в натуральній формі (готовою продукцією).

ОРГАНІЗАЦІЯ ПРАЦІ

система заходів, що забезпечує раціональні використання робочої сили в сфері ФКІС. Містить у собі розміщення людей у процесі трудової діяльності, поділ і кооперацію праці, методи його нормування і стимулювання, організацію робочих місць, їхнє обслуговування й необхідні умови праці.

ПАСИВ

одна зі сторін бухгалтерського балансу; заборгованість фірми іншим фірмам або фізичним особам.

ПРОФЕСІОНАЛІЗМ У СПОРТІ ВИЩИХ ДОСЯГНЕНЬ

поняття, яке відображає характер включення в систему економічних відносин ФКІС окремих категорій її працівників (як правило, спортсменів і тренерів високої кваліфікації) в умовах ринкової економіки. Економічне становище працівників професіоналів визначається терміновим трудовим контрактом, укладеним між ним і відповідної фізкультурно-спортивною організацією. Професіоналізм дозволяє максимально використовувати матеріальні стимули для реалізації творчого потенціалу працівника.

ПОДАТКИ

обов'язкові платежі, що стягуються державою з населення, організацій і підприємств. Спортивно-видовищне підприємства, фізкультурно-оздоровчі і спортивні спорудження здійснюють відрахування від прибутку (доходу) у місцевий бюджет і вищестоящої організації.

ПОСАДОВИЙ ОКЛАД ПРАЦІВНИКА ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ

встановлений, у відповідності зі схемою посадових окладів і штатним розкладом, розмір місячної заробітної плати працівника при погодинній системі оплати праці. Посадовий оклад встановлюється керівникам і фахівцям відповідно до посади і кваліфікацією працівника в межах, передбачених схемою посадових окладів мінімального та максимального його розміру. Існує система доплат і надбавок до посадового окладу (за кваліфікаційну категорію, за підготовку висококваліфікованих спортсменів, за роботу в спеціалізованих спортивних школах, за звання майстра спорту, майстра спорту міжнародного класу, заслуженого майстра спорту, заслуженого тренера і вченого ступеня і т.п.).

ПОЗИКОВІ КОШТИ

кошти (позички), отримані для тимчасового користування фізкультурно-спортивним підприємством, організацією в Національному банку України або іншому банку. Позикові кошти видаються за певних умов на конкретні цілі і строки. Діляться на короткострокові і довгострокові.

ПРЯМІ ЕКОНОМІЧНІ ПОКАЗНИКИ

економічні результати діяльності структурних ланок ФКІС, які проявляються усередині самої галузі (прибутку спортивних підприємств).

ПРИБУТКОВИЙ ПОДАТОК

вид податку, в основі встановлень якого лежить обкладання доходів громадян або юридичних осіб.

ПРОЖИТКОВИЙ МІНІМУМ

дохід "середньостатистичної" родини, на який можна придбати набір товарів і послуг, що забезпечує мінімально припустимий рівень споживання.

ПРЯМІ ПОДАТКИ

стягуються безпосередньо з доходу, тому розмір цього податку платник податків знає точно.

ПРИБУТОК

перевищення виторгу від продажу товарів над витратами виробництва. Кожний підприємець прагне до найбільш прибуткового додатка капіталу.

РОЗПОДІЛ ПРИБУТКУ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОГО ПІДПРИЄМСТВА

напрямок прибутку на формування доходів державного бюджету, створення галузевих, регіональних, внутрішньогосподарських коштів, задоволення інших потреб госпрозрахункового підприємства. Розподіл прибутку спрямований на сполучення інтересів суспільства в цілому з інтересами трудових колективів фізкультурно-спортивних підприємств, створення в них зацікавленості в удосконалюванні своєї діяльності. Установлено наступну черговість розподілу прибутку державними спортивно-видовищними підприємствами, фізкультурно-оздоровчими та спортивними спорудженнями; сплата відсотків за короткостроковий банківський кредит; відрахування від прибутку (доходу) у місцевий бюджет; відрахування від розрахункового прибутку (доходу) вищестоящої організації; формування фондів економічного стимулювання.

РЕНТАБЕЛЬНІСТЬ

один з узагальнюючих показників результатів роботи підприємств сфери ФКІС. Вона вимірюється відношенням суми отриманого прибутку та собівартості продукції і послуг, вираженому у відсотках. Рентабельність характеризує прибутковість (збитковість) господарської діяльності фізкультурно-спортивного підприємства за певний період часу (місяць, квартал, рік і ін.).

РЕЙТИНГ

оцінка; віднесення до будь-якої категорії, класу, розряду; рівень популярності.

РИНОК ПОСЛУГ КОШТАМИ ФКІС

сукупність соціально-економічних відносин у сфері обміну, за допомогою яких здійснюється реалізація фізкультурно-спортивних послуг і остаточне визнання суспільного характеру праці. Будучи одним із центральних елементів у системі товарно-грошових відносин, ринок є способом зв'язку між виробниками та споживачами платних послуг. Основними елементами ринкового механізму виступають ціна, попит та пропозиція.

РЕАЛЬНА ЗАРОБІТНА ПЛАТА

купівельна спроможність грошової заробітної плати; кількість товарів і послуг, які можна придбати за номінальну заробітну плату.

СОБІВАРТІСТЬ ПОСЛУГИ КОШТАМИ ФКІС

грошове вираження витрат на виробництво і реалізацію одиниці послуги. Обчислення собівартості послуг провадиться в розрізі статей калькуляції. Зниження собівартості послуг є важливим чинником зростання прибутку фізкультурно-спортивного підприємства.

СПОНСОР

суб'єкт економічних відносин у сфері фізичної культури і спорту, юридична особа (підприємство, організація, власна особа) добровільно бере на себе обов'язок надавати фінансову допомогу фізкультурно-спортивному підприємству, організації. Спонсор переслідує при цьому свої цілі, бажаючи одержати вигоду, тобто діє за принципом "послуга за послугу". Його треба відрізняти від мецената, який робить внесок зовсім безоплатно, нічого не бажаючи одержати замість, він діє з бажанням надання допомоги.

СПОЖИВЧИЙ КОШИК

набір предметів споживання, що забезпечує мінімальний або раціональний рівень споживання.

СУБОРЕНДА

угода, договір, по якому орендар надає орендоване їм майно або його частину в тимчасове користування іншій особі (суборендатору) за певну винагороду.

СОЦІАЛЬНИЙ ЗАХИСТ (у ринковій економіці)

система мір, які компенсують негативні соціальні наслідки ринкової організації виробництва.

СОЦІАЛЬНІ ВИПЛАТИ ("трансферти")

система цільової допомоги та пілг для певних верств суспільства в грошовій або натуральній формі.

СОЦІАЛЬНЕ СТРАХУВАННЯ

вид допомоги, надаваної населенню в грошовій формі у зв'язку з безробіттям, а також з повною або, частковою непрацездатністю, що виникає внаслідок хвороб, нещасних випадків.

СОЦІАЛЬНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

виплата грошової допомоги групі осіб, що досягли пенсійного віку, а також інвалідам. Мінімальний розмір пенсій устанавлюється на рівні не нижче "порога бідності" і підлягає індексації в міру росту роздрібних.

ПОЗИЧКА

грошова сума, надавана позичальникові на певний період часу на умовах її зворотності і з виплатою відсотка за користування нею.

ЯКІСТЬ ФІЗКУЛЬТУРНО-СПОРТИВНОЇ ПОСЛУГИ

сукупність властивостей послуги, які обумовлюють її здатність задовольняти потреби людей у формуванні здорового способу життя. Основними факторами підвищення якості послуги є ріст кваліфікації працівників фізкультурно-спортивних підприємств і організацій, високий рівень організації всіх фізкультурно-спортивних заходів, наявність сучасного устаткування, наявність допоміжних приміщень (гардеробів і душових, приміщень для тренерів, суддів, медперсоналу та ін.), наявність радіофікації і прес-центру, організації харчування, вечірне висвітлення та ін.